

Nr 305

Av herr **Boo m. fl.**, om sänkning av rösträttsåldern.

(Lika lydande med motion nr 320 i Första kammaren)

Den allmänna rösträtten är i vårt land sedan länge en självklar förmån. Det råder allmän enighet om medborgarnas rättighet och moraliska skyldighet att ge uttryck för sin mening genom deltagande i valen till de olika representantförsamlingarna.

Vad som däremot kan diskuteras är vilken ålder som skall krävas för deltagande i dessa val. Vid vilken ålder skall medborgaren anses vara i stånd att delta i de politiska avgörandena? Naturligtvis är det många faktorer man måste ta hänsyn till vid avgörandet av den frågan. Enligt nu gällande grundlag och kommunallag tillkommer valrätt envar som »senast under nästföregående kalenderår uppnått tjuogoett års ålder». I praktiken innebär detta, att den röstande vid första valtillfället är tjugotvå eller tjugotre år.

Det måste betecknas som otillfredsställande med en så hög rösträttsålder som den nu gällande. Redan långt före uppnåendet av denna ålder ålägges medborgaren skyldigheter som gör det motiverat med en lägre rösträttsålder. Den första värnpliktstjänstgöringen fullgöres ju i allmänhet vid 19—20 års ålder, och det finns starka skäl som talar för att den som deltar i rikets försvar också skall ha möjlighet att påverka de politiska besluten genom rätten att delta i de allmänna valen. Naturligtvis måste rösträttsåldern bestämmas med hänsyn till den allmänna mognaden hos medborgarna. För att få rösträtt kräves självfallet förmåga hos medborgarna att ta ställning till samhällsfrågorna. Det torde emellertid vara på det sättet att den allmänna mognaden nu inträder vid lägre ålder än tidigare. En av orsakerna härtill är den förbättrade utbildningen. Genom det ökade utrymme som i den nya skolan getts åt undervisningen i samhällslära och genom den verksamhet som den politiska ungdomsorganisationerna bedriver har den politiska medvetenheten hos ungdomen nu blivit mycket mer utbredd och fördjupad än den var tidigare; det finns anledning att i det sammanhanget peka på det ökade valdeltagande från ungdomens sida som kunnat noteras vid de senaste allmänna valen. Ett tecken på ungdomens politiska intresse är att funktionärerna i de politiska ungdomsförbunden nu i allmänhet är betydligt yngre än för bara något

Bihang till riksdagens protokoll 1964. 4 saml. Nr 305—311

decennium sedan. Ungdomen torde också i dag i större utsträckning ägna intresse åt det politiska stoffet i dagstidningar och debattidskrifter.

Här bör också pekats på det förhållandet att det moderna samhället kräver att ungdomen i dag tar personlig ställning till väsentliga frågor i en utsträckning som inte förekom tidigare. På det praktiska området är denna tendens markant i fråga om yrkesval och utbildning. Men det gäller även i fråga om personliga ståndpunktstaganden till de olika kulturyttringar och impulser av skilda slag på vilka nutiden är så rik. Över huvud taget är det så att ungdomen i dagens samhälle i väsentliga avseenden frigöres från bindningen till familjen vid tidigare tidpunkt än förr.

Mot denna bakgrund anser vi att rösträttsåldern är för hög som den är nu och att en sänkning till 18 år bör företagas.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

1. att riksdagen måtte besluta att som vilande grundlagsförslag antaga följande lydelse av riksdagsordningen § 16, st. 1:

»Valrätt tillkommer en var man och kvinna, som är svensk undersåte och senast under nästföregående kalenderår uppnått aderton års ålder.»

2. att riksdagen måtte för sin del besluta att »rösträtten vid val av kommunala församlingar skall tillkomma skriven medborgare, som senast under nästföregående kalenderår uppnått aderton års ålder.»

3. att konstitutionsutskottet måtte utarbeta förslag till de författningsändringar som erfordras enligt ovanstående.

Stockholm den 24 januari 1964

Karl Gust. H. Boo

Thorbjörn Fälldin

Johannes Antonsson

Einar Larsson

Anders Dahlgren

Rune Gustavsson

i Borrbý

i Alvesta

Jan-Ivan Nilsson

Erik Grebäck

John Eriksson

i Tvärålund

i Bäckmora